

Livet på landet i 1950-erne

af museumsdirektør Peter Bavnshøj, Dansk Landbrugsmuseum

Landmanden der pløjer stubmark på en helt ny traktor – et billede fra dansk landbrug og et billede på dansk landbrug i 1950'erne.

I baggrunden ses den hvidkalkede, firelængede ejendom med det nyhøstede korn sat i hæs ved gavlen af laden. På modsatte side af gården ses køerne. Naturligvis Rød Dansk Malkerace. 8 stk. Tilsyneladende en pæn stor ejendom med blandet drift. Foruden køerne formentlig også svin, høns og jord nok til at brødføde en familie. Konen hjemmegående.

Med til historien om dansk landbrug i perioden hører også historien om hestene, der blev overflødige. Næsten 600.000 heste forsvandt i perioden 1947-1960 afløst af traktorer. Hovedsagelig den lille grå Ferguson og ikke som på billedet en noget større model, der kunne trække en trefuret plov. Et kvalificeret gæt er, at det er en Fordson Major. Med hestene blev også 350.000 landbrugsmedhjælpere frigjort til andre erhverv. Flertallet søgte mod byerhvervene og blev industriarbejdere eller håndværkere. Det var i 1950'erne Danmark for alvor ændrede kurs og brød med en 6000 årig historie, hvor flertallet af befolkningen ikke længere var beskæftiget med landbrug men med andre erhverv.

Fotografiet er med til at sætte nutidens intensive landbrug og nutidens fortravlede landboliv i perspektiv. 1950'erne var en helt anden tid end nutiden. Tempoet var mere moderat. Der var tid til at standse traktoren og tage en snak og en pibe tobak, når man traf naboen i marken. Verden lå i faste rammer. Livsglæden og tilfredsheden med tilværelsen er som bekendt ikke altid proportional med indtægten. Landbruget lå ikke for had, som i vore dage. Ord som svinefabrik, dyrevelfærd, gyllestank og EU-tilskud hører en senere tid til. Selvværdet og stoltheden ved at være landmand var til at tage og føle på.

På Dansk Landbrugsmuseum vises indtil udgangen af oktober udstillingen 'Livet på landet' der fortæller om udviklingen af dansk landbrug og udviklingen i landdistrikterne siden 1950. Ud over mekaniseringen og de omfattende strukturforandringer fortællendes også om livet i landsbyerne, om håndværk, detailhandel, frysehuset, fritidsliv, og de sociale fællesskaber bl.a. i den lokale gymnastikforening og forsamlingshuset. Med ændringerne i erhvervet og landbrugets vigende betydning er livet i landdistrikterne også forandret. Udstillingen viser hvad de vidtrækkende forandringer har betydet for den store del af befolkningen, som er bosat i landdistrikterne, og den er således relevant og interessant for nutidens landdistriktsdebat.

Plovmanden pyntede den største og mest uopnåelige pengeseddel i 1950'erne, 500 kr sedlen – et symbol på landbrugets store betydning for det danske samfund. Fotoet af plovmanden på traktoren er et andet lidt mere vemodigt symbol på en tid og et erhverv på vej til at blive historie. Fotoet er taget af dansk landbrugs 'hoffotograf' Bror Bernild. Tid og sted ukendt.

Dansk Landbrugsmuseum, Gl. Estrup er et landsdækkende specialmuseum for landbrug. På museet er det muligt at følge landbrugets lange udviklingshistorie gennem en række interessante udstillinger og tableauer. Museet er også landskendt for mange gode arrangementsdage, hvor landbrugshistorien bliver formidlet ved hjælp af levendegørelse og demonstrationer ligesom museet gør meget ud af formidlingen til børn.

Museet råder over ca. 70.000 genstande og har 8.000 m² med udstillinger. På de tilhørende 72 ha fremvises levende museumsgenstande i form af landbrugets gamle husdyr racer og de gamle kulturplanter.

Med et besøgstal på ca. 90.000 er Dansk Landbrugsmuseum et af landets mest velbesøgte museer. Yderligere oplysninger på www.gl-estrup.dk

